

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

10. detsember 2003,

EÜ asutamislepingu artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 alusel algatatud menetluses

(Kaasus COMP/E-2/37.857 – Orgaanilised peroksiidid)

(teatavaks tehtud numbri K(2003) 4570 lõplik ja parandus K(2004) 4 all)

(Autentsed on üksnes inglise-, hispaania- ja saksa keelsed versioonid)

(2005/349/EÜ)

10. detsembril 2003 võttis komisjon vastu otsuse (K(2003) 4570 lõplik), mis käsitleb EÜ asutamislepingu artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 alusel toimuvat menetlust. 7. jaanuaril 2004 kinnitas komisjon kirjaliku menetluse E/2/2004 (K(2004) 4) teel otsuse K(2003) 4570 lõplik saksa- ja hispaaniakeelsete versioonide paranduse. Vastavalt määruse 17⁽¹⁾ artiklile 21 avaldab komisjon käesolevaga poolte nimed ja otsuse põhisisu, arvestades ettevõtjate õigustatud huvi oma ärihuvide kaitsmise vastu. Otsuse täisteksti mittekonfidentsiaalne versioon on kaasuse autentsetes keeltes ja komisjoni töökeeltes avaldatud konkurentsi peadirektoraadi veebilehel http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. RIKKUMISE KOKKUVÕTE

Adressaadid ja rikkumise iseloom

(1) Käesolev otsus on adresseeritud järgmistele ettevõtjatele ja/või ettevõtjate ühendustele:

— Akzo Nobel Chemicals International BV

— Akzo Nobel Polymer Chemicals BV

— Akzo Nobel NV

— Atofina SA

— Degussa UK Holdings Limited

— Peroxid Chemie GmbH & Co. KG

— Peroxidos Organicos SA

— AC Treuhand AG.

(2) 1971. aastast alates osalesid toleaeagsed peamised orgaaniliste peroksiidide tootjad (Akzo Nobel Chemicals International BV ja Akzo Nobel Polymer Chemicals BV, Luperox GmbH (mis sai Atofina SA peamise Saksa tütar-ettevõtja osaks) edaspidi Akzo ja Peroxid Chemie GmbH & Co. KG) asutamislepingu artikli 81 lõike 1 ja EMP lepingu artikli 53 lõike 1 vastaselt sõlmitud kestvuslepingus, mis haaras mõnda aega kogu ühenduse ja EMP ja mõnda aega suurema osa ühenduse ning EMP territooriumist. Nimetatud ettevõtjad leppisid lepingus kokku turuosad, määrasid kindlaks toote hinnad ja hinnatõstmismehhanismi ning rakendasid seda, jagasid kliendid ja rajasid struktuuri sõlmitud kokkulepete üle järelevalve teostamiseks ning kokkulepete jõustamiseks. Peroxidos Organicos S.A. (1975–1999) osales üldise lepingu raames sõlmitud erikokkuleppes. AC Treuhand AG (1993–1999) oli samuti asjaga seotud.

Rikkumise kestus

(3) Osalemise kestus

a) Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Polymer Chemicals BV ja Akzo Nobel N.V. 1. jaanuarist 1971 kuni 31. detsembrini 1999;

b) Atofina SA 1. jaanuarist 1971 kuni 31. detsembrini 1999;

⁽¹⁾ EÜT 13, 21.2.1962, lk 204/62. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 1/2003 (ELT L 1, 4.1.2003, lk 1).

- c) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG 1. jaanuarist 1971 kuni 31. detsembrini 1999;
- d) Degussa UK Holdings Limited 1. septembrist 1992 kuni 31. detsembrini 1999;
- e) Peroxidos Organicos SA 31. detsembrist 1975 kuni 31. detsembrini 1999;
- f) AC Treuhand 28. detsembrist 1999 kuni 31. detsembrini 1999.

Orgaaniliste peroksiidide turg

- (4) Orgaanilised peroksiidid on orgaanilised molekulid, mis sisaldavad peroksürühma ehk hapnik-hapnik sidet (-O-O-). Orgaanilised peroksiidid (edaspidi "OP") on äärmiselt plahvatusohtlikud ja selles tööstusharus ei ole suured õnnetused sugugi harvaesinevad. Need esinevad tahkel kujul (tavaliselt peene pulbrina), vedelike ja pasta-dena. OPSid ja neid sisaldavad segusid kasutatakse kiirenditena, aktivaatoritena, katalüsaatoritena, ristsiduvate ainetena, vulkaniseerijatena, kõvenditena, initsiaatoritena ja promootoritena. OPSid võib eristada nii nende kolme peamise kasutusala kui seitsme klassi põhjal.
- (5) OPdel on äärmiselt oluline roll plastiku- ja kummitöös-tustes, kus neil on kolm peamist kasutusala:
 - a) termoplastsete vaikude polümeeriseerimine (nn kõrg-polümeer- ehk HP kasutusala);
 - b) küllastumata termokõvenevate polüestervaiikude vulkaniseerimine (nn UP kasutusala);
 - c) ristsidumine (nn XL kasutusala).
- (6) Komisjon on tuvastanud, et nimetatud äritegevuse geograafiline ulatus hõlmab vähemalt EMPd. 1999. aastal, rikkumise viimasel täisaastal, hõlmas kartell rohkem kui 90 % asjaomase toote EMP turust, kusjuures selle turu hinnanguline koguväärtus oli nimetatud aastal 250 miljonit eurot.

Kartelli toimimine

- (7) 1971. sõlmiti põhikokkulepe, millel oli algselt kolm osapoolt (Akzo, Peroxid Chemie ja Atofina (sel ajal Luperox)). See sisaldas allkokkuleppeid kõrgpolümeer-sete ja termokõvendavate OPde suhtes ning jagunes ka regio-naalsete kriteeriumide osas. Regionaalsed allkokkulepped olid seotud Prantsusmaaga (1992. aastani), Ühendkuning-riigiga (1992. aastani), Hispaaniaga (1975. aasta lõpuni) ja ülejäänud Euroopaga, järgides üldkokkuleppe peamisi põhimõtteid ja reegleid. 1983. aastal sõlmiti eraldi allkok-kulepe ristsiduvate OPde kohta, mis hõlmas samuti

enamikke Euroopa riike. Need allkokkulepped kattusid suure osas üldkokkuleppega, nt võib igast allkokkulep-pest leida kõnealuse perioodi, vastastikuse kontrolli ja hüvitamise mehhanismid, pooled, tooted, kliendid või asjassepuutuvad tegutsevad isikud.

- (8) Põhikokkuleppe eesmärgiks oli turuosade säilitamine ja hinnatõusude kooskõlastamine ning see põhineb 1971. aasta kirjalikul "lepingul". Nimetatud eesmärgi saavutamiseks kontrollis osalevate äriühingute üksikasjalike müügiandmeid sõltumatu organ (1993. aastast AC Treu-hand), jaotati kliente ja kavandatud turuosast kõrvalekal-dumise puhul maksti hüvitisi või jaotati ümber kliente. Et kokkuleppe toimimist peensusteni reguleerida, toimusid korrapärased kohtumised. Kokkulepe sisaldas arvukaid allkokkuleppeid konkreetsete toodete või kõrvaltoodete kohta või regioonide kohta. Osa neist allkokkulepetest kestis vaid piiratud aja jooksul või liideti teiste allkokku-lepetega. Perorsa oli seotud Hispaaniaga kohta sõlmitud allkokkuleppega.
- (9) Tuvastati, et AC Treuhand on rikkunud ühinemislepingu artiklit 81 ja EMP lepingu artiklit 53, korraldades kohtu-misi, lepitades konflikte, kavandades turuosasid ja varjates süütõendeid. AC Treuhand tegutses ettevõtjate ühenduse ja/või ettevõtjana.
- (10) 1992. aastal tekkisid kartellis arvamuste lahkuminekul ja 1999. aasta lõpul lõpetas see oma tegevuse, kui luhtusid poolte püüded leppida kokku kvootides. Mõned allkok-kulepped lõppesid juba varem.

II. TRAHVID

Põhisumma

- (11) Komisjon leiab, et asjaomased ettevõtjad on toime pannud väga tõsise rikkumise. Rikkumise iseloom ja geograafiline ulatus on sellised, et rikkumist tuleb pidada väga tõsiseks, sõltumata sellest, kas rikkumise mõju turule saab mõõta.

Erinev kohtlemine

- (12) Väga tõsiste rikkumiste kategooria piires võimaldab tõenäoliste trahvide skaala kasutada ettevõtjate suhtes erinevat kohtlemist, et võtta arvesse rikkumise toimepa-nijate tegelikku majanduslikku suutlikkust kahjustada oluliselt konkurentsi, ning määrata trahvi suurus nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju. Akzo, kellele kuulub neist turgudest kokku rohkem kui 40 %ne osa, on suurim tootja ja tuleb seetõttu paigutada esimesse kategooriasse. Atofina ja Peroxid Chemie, kelle turuosad on umbes 20 %–25 %, tuleb teise kategooriasse. Perorsa, kelle turuosa on Euroopas alla 5 %, peaks jääma kolmandasse kategooriasse.

- (13) Degussa UK Holdings (varasem nimi Laporte plc.) on 1. septembrist 1992 Peroxid Chemie emattevõtte ja tuleb paigutada samasse kategooriasse kui Peroxid Chemie, sest nad vastutavad Peroxid Chemie'ga ühiselt Peroxid Chemie ebaseadusliku tegevuse eest.
- (14) Peroxid Chemie ja Degussa UK Holdingsi vastutus jaguneb trahvi osas järgmiselt. Peroxid Chemie osales kokkuleppes 1. jaanuarist 1971 kuni 31. detsembrini 1999 ja Degussa UK Holdings vastutab solidaarselt aja eest, mil Peroxid Chemie oli täielikult tema omanduses, st perioodi eest 1. septembrist 1992 kuni 31. detsembrini 1999.
- (15) AC Treuhandi vaadeldakse eraldi. Komisjon tunnustab, et otsuse adresseerimine sellises kartellis rolli mänginud ettevõtjale ja/või ettevõtjate ühendusele on mõnevõrra uudne. Trahvide suuruse määramisel tuleb seda arvestada. Eelnevat silmas pidades peab komisjon kohaseks määrata AC Treuhandile 1 000 euro suurune trahv.
- (16) Et võtta arvesse ettevõtjate suurust ja koguessursse ning tagada trahvi piisavalt hoiatav mõju, leiab komisjon, et algsummat tuleb Akzo ja Atofina puhul kohandada.

Kestus

- (17) Komisjon on tuvastanud, et Akzo, Atofina ja Peroxid Chemie rikkusid asutamislepingu artikli 81 lõiget 1 alates 1. jaanuarist 1971 kuni 31. detsembrini 1999, Perorsa vähemalt 31. detsembrist 1975 kuni 31. detsembrini 1999 ja Degussa UK Holdings 1. septembrist 1992 kuni 31. detsembrini 1999, AC Treuhand tegutses ettevõtja ja/või ettevõtjate ühendusena 28. detsembrist 1993 kuni 31. detsembrini 1999.
- (18) Trahvi arvutamisel võtab komisjon arvesse täiskuid ja fikseerib seetõttu nende ettevõtjate rikkumise kestuseks 29 aastat (Akzo, Atofina ja Peroxid Chemie), 6 aastat (AC Treuhand), 7 aastat ja 4 kuud (Degussa UK Holdings) ja 24 aastat (Perorsa). Peroxid Chemie puhul on nimetatud periood jaotatud kaheks allperioodiks, millest ühe eest vastutab ta üksi (21 aastat ja 8 kuud) ja teise eest koos oma emattevõttega Degussa UK Holdings (7 aastat ja 4 kuud).
- (19) Komisjon järeldeb, et AC Treuhandi, Akzo, Atofina, Degussa UK Holdingsi, Peroxid Chemie ja Perorsa puhul oli rikkumine pikaajaline (rohkem kui viis aastat). Seetõttu tuleb Akzole ja Atofinale määratud trahvi põhi-

summat suurendada 245 % võrra. Peroxid Chemie'le määratud trahvi põhisummat tuleks suurendada 207,5 % võrra. Peroxid Chemie'le/Degussa UK Holdingsile määratud trahvi põhisummat tuleks suurendada 70 % võrra. Perorsale määratud trahvi põhisummat tuleks suurendada 220 % võrra. Need protsendid saadi, kui rikkumise viimase kahekümne aasta (1980–1999) eest lisati 10 % aasta kohta ja 21 kuni 29 aastat tagasi (1971–1979) toimunud rikkumise eest lisati 5 % aasta kohta.

Raskendavad asjaolud

- (20) Atofinat on varem trahvitud tema osaluse eest neljas kartellis ja Peroxid Chemie'd/Degussa UK Holdingsit on trahvitud nende osaluse eest ühes kartellis. Seega on raskendavaks asjaoluks korduv rikkumine.
- (21) Sellest tulenevalt leiab komisjon, et määratava trahvi põhisummat tuleb suurendada 50 % võrra Atofina puhul, sest see on olnud komisjoni otsuste adressaadiks juba päris mitme kartellijuhtumi puhul, ja 50 % võrra Degussa UK Holdingsi ja Peroxid Chemie puhul, sest need on olnud kas otseselt (Degussa UK Holdings) või emattevõtja kaudu (Peroxid Chemie) ühe varasema komisjoni kartellialase otsuse adressaadiks.

Pehmendavad asjaolud

- (22) Atofina tugevdas komisjoni argumente kartelli 29aastase kestuse tõestamiseks.
- (23) Kooskõlas õigluspõhimõttega tehakse ettepanek kohaldada Atofina puhul erilise pehmendava asjaoluna koostööd väljaspool leebe kohtlemise teatist. Tänu sellele pehmendavale asjaolule ei pea Atofina koostöö tegemise tõttu tasuma kõrgemat trahvi, mida ta oleks pidanud tasuma, kui ei oleks koostööd teinud.
- (24) Eeltoodu põhjal peab komisjon kohaseks vähendada Atofina puhul 94,19 miljoni euro suurust põhisummat tõhusa koostöö eest väljaspool leebema kohtlemise teatise reguleerimisala.

10 %se käibepiiri kohaldamine

- (25) 10 %st ülemaailmset käibepiiri, mida on mainitud määruse 17 artikli 15 lõikes 2 kohaldatakse Perorsa ja Peroxid Chemie suhtes.

1996. aasta leebema kohtlemise teatise kohaldamine

Trahvi mittemääramine või selle summa oluline vähendamine (B jagu: 75–100 %ne vähendamine)

- (26) Akzole tagatakse kaitse trahvide eest, sest tema oli esimene ettevõtja, kes teatas komisjonile kartelist.

Trahvi märkimisväärne vähendamine (D jagu: 10–50 %ne vähendamine)

- (27) Atofina määratud trahvi vähendatakse 50 % võrra komisjoni uurimise käigus tehtud koostöö eest. Trahvi märkimisväärseks vähendamiseks kvalifitseeruvate ettevõtete seast oli Atofina esimene, kes komisjoniga koostööd tegi ja tema panusest oli kõige enam kasu. Nagu teisedki koostööd teinud ettevõtted, ei vaidlustanud ka tema olulisel määral fakte, millel põhinesid komisjoni väited.

- (28) Peroxid Chemie ja Degussa UK Holdingsi trahvi vähendatakse komisjoni uurimise käigus tehtud koostöö eest 25 % võrra. Nende esitatud tõendid laekusid hiljem ja nende koostöö oli piiratum kui Akzo ja Atofina oma.

- (29) Perorsa, viimasena koostööd tegema hakanud ettevõtte, trahvi vähendatakse 15 % võrra.

Maksevõime

- (30) Ükski äriühing ei tunnistanud end maksejõuetuks.

Otsus

1. Määratakse järgmised trahvid:

a) Akzo Nobel Polymer Chemicals B.V., Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals International BV peavad solidaarselt tasuma:	0 eurot
b) Atofina SA	43,47 miljonit eurot
c) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG	8,83 miljonit eurot
d) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG ja Degussa UK Holdings Limited peavad solidaarselt tasuma	16,73 miljonit eurot
e) AC Treuhand AG	1 000 eurot
f) Peroxidos Organicos SA	0,5 miljonit eurot

2. Loetletud ettevõtjad ja/või ettevõtjate ühendused peavad rikkumised kohe lõpetama, kui nad pole seda juba teinud. Nad peavad vältima antud kaasuse käigus tuvastatud rikkumisele iseloomulike tegevuste ja käitumise kordamist ja samasuguse või sarnase tagajärje või mõjuga tegevusi ja käitumist.